

**საქართველოს უზენაესი სასამართლო
განჩინება
საქართველოს სახელით**

საქმე №330210015001148165

საქმე №ას-771-771-2018

13 ივლისი, 2018

წელი

№ას-771-771-2018 დ-----ე

ქ. თბილისი

**სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:**

**ზურაბ ძლიერიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბესარიონ ალავიძე, პაატა ქათამაძე**

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

**კასატორი – ნ--- დ-----ის კანონიერი წარმომადგენელი ნ----- გ-----ე
(შემდგომში – მოსარჩელე)**

მოწინააღმდეგე მხარე – თ----- პ-----ი (შემდგომში – მოპასუხე)

**გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 14 დეკემბრის განჩინება**

**კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი
გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება**

დავის საგანი – გარიგების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

სასარჩელო მოთხოვნა:

1. ნ--- დ-----ის (შემდგომში – მოსარჩელე)კანონიერმა წარმომადგენელმა ნ----- გ-----ემ სარჩელი აღძრა სასამართლოში თ----- ჰ-----ის (შემდგომში – მოპასუხე) მიმართ სესხისა და იპოთეკის ხელშეკრულების, 2013 წლის 26 აპრილს მხარეთა შორის დადებული 2012 წლის 8 ოქტომბრის სესხის და იპოთეკის ხელშეკრულებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ შეთანხმების, ასევე, 2013 წლის 26 აპრილს მოძრავი ქონების საკუთრებაში გადაცემის შესახებ ხელწერილის ბათილად ცნობის შესახებ.

სარჩელის საფუძვლები:

2. მოსარჩელის განმარტებით, 2011 წლიდან გაუუარესდა ჯანმრთელობის მდგომარეობა, შესაბამისად, 2012-2013 წლებში სადავო გარიგებების დადების დროს მას არ შეეძლო გარიგების დადების ნამდვილი ნების გამოვლენა. სადავო გარიგებების დასადავად მოსარჩელე საჭიროებდა მზრუნველის თანხმობას.

მოპასუხის პოზიცია:

3. მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და მიუთითა, რომ მოსარჩელე სადავო გარიგებების დადების დროს იყო ჯანმრთელი და მის მიერ გამოვლენილი ნება შეესაბამებოდა რეალური ვითარების ადეკვატურად აღქმას.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

4. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 20 თებერვლის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც მოსარჩელემ გაასაჩივრა სააპელაციო წესით.

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი და ფაქტობრივ-სამართლებრივი დასაბუთება:

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 14 დეკემბრის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ხოლო გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად შემდეგ გარემოებათა გამო:

6. სააპელაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 58-ე მუხლის მესამე ნაწილით, რომლის თანახმად, ბათილია ნების გამოვლენა სულით ავადმყოფის მიერ, როცა ეს არ შეესაბამება რეალური ვითარების სწორად აღქმას, თუნდაც ის არ იყოს სასამართლოს მიერ

ქმედუვნაროდ აღიარებული (ხელშეკრულების დადების მომენტისათვის მოქმედი რედაქცია).

7. ხელშეკრულების დადებით, მხარეები შედიან რა ერთმანეთთან ვალდებულებით-სამართლებრივ ურთიერთობაში, ამ ურთიერთობიდან გამომდინარე უფლება-მოვალეობების მატარებელნი ხდებიან, რომელთა შესრულება გარკვეული სამართლებრივი შედეგის მიღწევას ისახავს მიზნად. იმისათვის, რომ სახელშეკრულებო თვითბოჭვა იყოს ნამდვილი, იურიდიული ძალის მქონე, მხარეთა მიერ გამოვლენილი ნება უნაკლო უნდა იყოს. გარიგებას არ მოჰყვება შესაბამისი იურიდიული შედეგები თუ მისი ერთ-ერთი მხარე იყო ქმედუვნარო, ე.ი არ გააჩნდა უნარი, საკუთარი ნებელობითი მოქმედებით შეეძინა უფლებები და მოვალეობები. ამ უნარის გარეშე დადებულ გარიგებას კანონმდებელი ბათილად მიიჩნევს.

8. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ სადავო გარიგების დადების მომენტისათვის მოსარჩელე სასამართლოს მიერ ქმედუვნაროდ ცნობილი არ ყოფილა, თუმცა აღსანიშნავია, რომ პირის ქმედუვნაროდ ცნობასთან დაკავშირებით სასამართლო დადგენილების არარსებობა დასახელებული მუხლით გარიგების ბათილად ცნობის გამომრიცხველ გარემოებას არ წარმოადგენს, დასახელებულ დასკვნას ამაყარებს დათქმა „თუნდაც ის არ იყოს სასამართლოს მიერ ქმედუვნაროდ აღიარებული“. აღნიშნული ნორმის გამოყენების წინაპირობაა ნების გამოვლენა ცნობიერების დაკარგვის ან დროებითი ფსიქიკური მოშლილობის დროს (მეორე ნაწილი), ასევე, სულით ავადმყოფის მიერ, როცა ეს არ შეესაბამება რეალური ვითარების სწორად აღქმას, თუნდაც ის არ იყოს სასამართლოს მიერ ქმედუვნაროდ აღიარებული (მესამე ნაწილი).

9. დასახელებული ნორმა გარიგების ბათილობას ითვალისწინებს მასში მითითებული გარემოებების (ცნობიერების დაკარგვა და ა.შ) უტყუარად არსებობის და არა ვარაუდის შემთხვევაში. ამ თვალსაზრისით, კანონმდებლის მიდგომა მკაფიოა და გარიგებას უპირობოდ ბათილად მიიჩნევს. ნორმის იმპერატიული ხასიათიდან გამომდინარე კი იგი მისი სხვაგვარად განმარტების შესაძლებლობას არ იძლევა.

10. სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ გარიგების დადების მომენტისათვის მოსარჩელეს მზრუნველი დანიშნული არ ჰყავდა და, შესაბამისად, საფუძველს მოკლებულია მოსარჩელის მითითება, რომ გარიგების დადებას მზრუნველის თანხმობა სჭირდებოდა. ამასთან, განსახილველი ფაქტობრივი სინამდვილის გათვალისწინებით, საქმის ფაქტობრივი გარემოებები მოითხოვენ კვლევას სსკ-ის 58-ე მუხლის მეორე და მესამე ნაწილით განსაზღვრულ ნორმატიულ წინაპირობებში. შესაბამისად, სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს მატერიალური ნორმით განსაზღვრულ შედეგზე იმსჯელოს პროცესუალურ-სამართლებრივ ჭრილში – დგინდება თუ არა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (შემდგომში – სსსკ) 102-ე მუხლის შესაბამისად, გარიგების დადების მომენტში რამდენად შეეძლო მოსარჩელეს ვითარების სწორად აღქმა.

11. სარჩელში განმარტებულია, რომ მოსარჩელეს 2012 -2013 წლებში სადავო გარიგებების დადების დროს, თავისი ფიზიკური ჯანმრთელობის მდგომარეობიდან გამომდინარე, დაკარგული ჰქონდა ცნობიერება.

12. სსსკ-ის 102-ე მუხლის მიხედვით, კანონით გათვალისწინებულია თითოეული მხარის ვალდებულება, მიუთითოს სასარჩელო მოთხოვნა, ფაქტები და წარმოდგენოს დასახელებული ფაქტის დამადასტურებელი კანონით გათვალისწინებული მტკიცებულებები. სწორედ დასახელებული წარმოდგენს სამოქალაქო საპროცესო სამართალში დისპოზიციურობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპის გამოვლინებას. სსსკ-ის 102-ე მუხლის მესამე ნაწილის მოთხოვნა ითვალისწინებს ისეთ შემთხვევას, როცა ამა თუ იმ გარემოების დასამტკიცებლად წარმოდგენილი უნდა იყოს სპეციალური მტკიცებულება, რომელიც განკუთვნილი იქნება საქმისათვის.

13. შესაბამისად, მიუხედავად იმისა, რომ სსკ-ის 58-ე მუხლის მესამე ნაწილი გარიგების ბათილად ცნობას არ უკავშირებს სასამართლოს მიერ ქმედუუნაროდ აღიარებული პირის მიერ ნების გამოვლენას, ცნობიერების დაკარგვა, სულით ავადმყოფობა და ა.შ როგორც ფაქტის მტკიცება იმ სტანდარტით უნდა განხორცილდეს, რაც დადგენილია სსსკ-ის 102-ე მუხლით. ამგვარი გარემოების არსებობა კონკრეტულ შემთხვევაში არ დადასტურებულა. საქმეში წარმოდგენილი არ ყოფილა პირდაპირი და უტყუარი მტკიცებულება, რომ მსესხებელს ხელშეკრულების დადების მომენტისათვის აღენიშნებოდა ცნობიერების დაკარგვა და არ შეეძლო ვითარების სწორად აღქმა. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სადავო ხელშეკრულებები ნამდვილია და მათი გაუქმების საფუძვლები არ არსებობს.

კასატორის მოთხოვნა და საფუძვლები:

14. სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე მოსარჩელემ შეიტანა საკასაციო საჩივარი, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება შემდეგი საფუძვლებით:

15. კასატორმა მიიჩნია, რომ სააპელაციო პალატამ არ შეაფასა საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებები იმის შესახებ, რომ 2012-2013 წლებში მოსარჩელე, ავადმყოფობის გამო, ვერ აცნობიერებდა, თუ რა დოკუმენტს აწერდა ხელს. სააპელაციო სასამართლომ ექსპერტიზის დასკვნაზე მეტი მნიშვნელობა მიანიჭა საკუთარ მოსაზრებას მოსარჩელის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შეფასებასთან დაკავშირებით.

16. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 11 ივნისის განჩინებით საკასაციო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 396-ე მუხლით და ამავე კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად. ამავე განჩინებით დადგინდა, რომ კასატორი სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან გათავისუფლებულია.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

17. საკასაციო სასამართლომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, შეამოწმა საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხი და თვლის, რომ იგი დაუშვებლად უნდა იქნეს მიჩნეული შემდეგ გარემოებათა გამო:

18. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ 2012 წლის 8 ოქტომბერს მხარეთა შორის სანოტარო ფორმის დაცვით დაიდო სესხის და იპოთეკის ხელშეკრულება, რომლითაც მოპასუხემ მოსარჩელეს ასესხა 90 500 აშშ დოლარი 6 თვის ვადით 2013 წლის 8 აპრილამდე, ყოველთვიურად სარგებლის ძირითადი თანხის 4%-ის დარიცხვით, მოთხოვნის უზრუნველსაყოფად იპოთეკით დაიტვირთა მოსარჩელის სახელზე საკუთრების უფლებით რეგისტრირებული ბინა.

19. 2013 წლის 26 აპრილს სანოტარო ფორმის დაცვით დაიდო ხელშეკრულება მხარეთა შორის, რომლის თანახმად ცვლილებები შევიდა 2012 წლის 8 ოქტომბრის სესხისა და იპოთეკის ხელშეკრულებაში და მისი მოქმედების ვადის დასრულების თარიღად განისაზღვრა 2013 წლის 26 ივნისი.

20. 2013 წლის 26 აპრილს სანოტარო ფორმის დაცვით შედგა ხელწერილი მხარეთა შორის, რომლითაც მოსარჩელემ იკისრა ვალდებულება, ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის შემთხვევაში საკუთრებაში გადაეცა მოპასუხისათვის იპოთეკით დატვირთულ ბინაში განთავსებული მოძრავი ქონება.

21. 2014 წლის 28 იანვარს ნოტარიუსის მიერ მოპასუხის მოთხოვნის საფუძველზე მოსარჩელის მიმართ გაიცა სააღსრულებო ფურცელი, რომლის თანახმად აღსასრულებელი ვალდებულების მოცულობად განისაზღვრა 114 260 აშშ დოლარით, პირგასამტეხლო გადაუხდელი თანხის 0,15% ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე 2013 წლის 27 ივნისიდან მსესხებლის მიერ ვალდებულების სრულად შესრულებამდე. აგრეთვე, სააღსრულებო ფურცლის გაცემის ხარჯი – 125, 54 ლარი, აღსრულებისა და საადვოკატო მომსახურების ხარჯი.

22. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ვაკე-საბურთალოს სოციალური მომსახურების ცენტრის 2015 წლის 1 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით მოსარჩელეს დაენიშნა მზრუნველი.

23. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ სადავო გარიგების დადების მომენტისათვის მოსარჩელე სასამართლოს მიერ ქმედუუნაროდ ცნობილი არ ყოფილა.

24. წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრით მხარემ მიიჩნია, რომ სააპელაციო პალატამ არასწორად შეაფასა სადავო გარიგებების დადებისას მოსარჩელის

ჯანმრთელობის მდგომარეობა და გარიგების დადების ნების გამოვლენის შესაძლებლობა, რა დროსაც უკანონოდ არ გაიზიარა ექსპერტიზის დასკვნა.

25. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი გარკვეულ შეზღუდვებს აწესებს საკასაციო საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებით, კერძოდ, 391-ე მუხლის მეხუთე ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ ან არაქონებრივ დავაზე დასაშვებია, თუ კასატორი დაასაბუთებს, რომ: ა) საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ მიუღია; გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება; დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან; ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე; ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციას და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს; ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე.

26. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი არ არის დასაშვები სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლით გათვალისწინებული არც ერთი ზემოთ მითითებული საფუძვლით.

27. საკასაციო საჩივარში მითითებული პრეტენზიებიდან საკასაციო პალატა ყურადღებას გაამახვილებს მხოლოდ იმ პრეტენზიებზე, რომლებიც მოცემული დავის გადასაწყვეტად სამართლებრივად მნიშვნელოვანია. ამასთან, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პარაგრაფი ავალდებულებს სასამართლოს, დაასაბუთოს თავისი გადაწყვეტილება, რაც არ უნდა იქნეს გაგებული თითოეულ არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემად (იხ. ჯღარკავა საქართველოს წინააღმდეგ, №7932/03; Van de Hurk v. Netherlands, par.61, Garcia Ruiz v. Spain [GC] par.26; Jahnke and Lenoble v France (dec.); Perez v France [GC], par. 81); Boldea v. Romania, par. 30).

28. მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანს წარმოადგენს გარიგებების ბათილად ცნობა იმ საფუძვლით, რომ მოსარჩელეს, სადავო გარიგებების დადებისას, ჯანმრთელობის მდგომარეობიდან გამომდინარე, არ ჰქონდა შესაძლებლობა, აღექვა მის მიერ გამოვლენილი ნების მნიშვნელობა.

29. საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო პალატის მსჯელობას და განმარტავს, რომ სამოქალაქო სამართალწარმოება აგებულია მხარეთა

შეჯიბრებითობის პრინციპზე. სსსკ-ის მე-4 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონვე განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. ამავე კოდექსის 102-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილების მიხედვით, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა (მესამე პირთა) ახსნა-განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, ფაქტების კონსტატაციის მასალებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებითა და ექსპერტთა დასკვნებით.

30. დასახელებული ნორმების თანახმად, სამოქალაქო პროცესში მხარეები ვალდებული არიან, სათანადო მტკიცებულებების წარდგენის გზით დაადასტურონ მათი პოზიციის გასამყარებლად მითითებული გარემოებების არსებობა. კანონით გათვალისწინებული შემთხვევების გარდა, რომელიც ადგენს მხარეთა შორის მტკიცების ტვირთის განაწილების სპეციფიკურ წესს, მოსარჩელეს ევალება სასარჩელო განცხადებაში ასახული ფაქტების მტკიცება, ხოლო მოპასუხე მოვალეა, სარჩელისაგან თავდაცვის მიზნით, ქმედითად უარყოს მოსარჩელის არგუმენტები, წარადგინოს იმგვარი მტკიცებულებები, რომლებიც გააქარწყლებს მოსარჩელის მიერ დასახელებულ ფაქტებს. წინააღმდეგ შემთხვევაში მხოლოდ მოპასუხის ზეპირი განმარტება მოსარჩელის პოზიციას ვერ გადაწონის და მხარისათვის არახელსაყრელ მატერიალურ-სამართლებრივ შედეგს გამოიწვევს.

31. სსსკ-ის 105-ე მუხლი ადგენს სასამართლოს მხრიდან მხარეთა მიერ მითითებული გარემოებების შეფასების პირობებს, კერძოდ, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. მოსაზრებები, რომლებიც საფუძვლად უდევს სასამართლოს შინაგან რწმენას, უნდა აისახოს გადაწყვეტილებაში.

32. ამდენად, სადავო გარემოებების დადგენისას სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს არა ერთ რომელიმე მტკიცებულებაზე განყენებულად, არამედ იმსჯელებს საქმეში წარმოდგენილ მხარეთა განმარტებებზე, წერილობითი დოკუმენტებსა და სხვა მტკიცებულებებზე ერთობლიობაში, რისი ურთიერთშეჯერებით გადაწყვეტს, სარწმუნოდ მიიჩნიოს თუ არა ამა თუ იმ ფაქტის არსებობა.

33. მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელემ, გართულებული ჯანმრთელობის

მდგომარეობის გამო, გამოვლენილი ნების აღქმის შეუძლებლობის ფაქტის დასადასტურებლად მიუთითა საქმეში წარმოდგენილ ექსპერტიზის დასკვნაზე, რომლის თანახმად: „წარმოდგენილი სამედიცინო საბუთების მონაცემებით მოსარჩელეს გამოტანილი აქვს დიაგნოზი: თირკმლის აუტოსომურ-დომინანტური პოლიცისტური დაავადება, თირკმლის ქრონიკული უკმარისობა, მე-5 სტადია, ჰემოდიალიზი. 21.10.11 წლიდან 26.03.15 წლამდე რეგულარულად ყოველ კვირას რამდენჯერმე 12-13 საათის განმავლობაში იმყოფებოდა თირკმლის ჩანაცვლებით თერაპიაზე-ჰემოდიალიზზე, რაც საბოლოოდ დასრულდა თირკმლის გადანერგვით-ოპერაცია ალოტრანსპლანტაციით. მკურნალობის პროცესში თავი იჩინა თირკმლის ქრონიკული უკმარისობის და ჰემოდიალიზის მძიმე გართულებებმა, როგორცაა აზოტემია, ჰიპერფოსფატემია, ანემია, არტერიული ჰიპერტენზია, მეორადი ჰიპერპარათირეოზი, თავის ტკივილი, გართულებებთან მიმართებაში აღსანიშნავია, ასევე, ჰემოდიალიზით განპირობებული ქრონიკული სუბდურული ჰემატომის ჩამოყალიბება, რამაც განაპირობა ნეიროქირურგიული ოპერაციული ჩარევის საჭიროება (02.09.13წ).

34. სამედიცინო ლიტერატურით და პრაქტიკით საყოველთაოდ ცნობილია ჰემოდიალიზის ტიპური გართულებები ადამიანის აღქმით და კომუნიკაციის სფეროებში დისეკვილიბრაციული სინდრომის დიალუზური ენცეპალოპათიის სახით. საწყის სტადიაში პათოლოგიურ პროცესს ახასიათებს თავის ტკივილები, საერთო სისუსტე, კონცენტრაციის უნარის დაქვეითება, ხოლო მოგვიანებით თავს იჩენს გაღიზიანებადობა და აღგზნებადობა, დეპრესიული განწყობა, მეხსიერების დაქვეითება, განსაკუთრებით ხანმოკლე მეხსიერების (ანუ მიმდინარე ფაქტების და მოვლენების მიმართ), აღქმის უნარის დაქვეითება მეტად გარემოსა და ირგვლივ მყოფ ადამიანთა მიმართ. თავის ტვინის ქერქული ფუნქციების დარღვევა (დისპრაქსია) და სხვ.

35. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე სამედიცინო დოკუმენტაციის მონაცემებით და რეტროსპექტული ანალიზით მკურნალობის პროცესში, მათ შორის 08.10.12წ. და 26.04.13წ. მოსარჩელეს არ უნდა ჰქონოდა უნარი გონებრივი მდგომარეობით სრულფასოვნად აღექვა საკუთარი ქმედების მნიშვნელობა.“

36. საკასაციო სასამართლო დასაშვებ და დასაბუთებულ საკასაციო პრეტენზიად ვერ ჩათვლის კასატორის მოსაზრებას, რომ აღნიშნული ექსპერტიზის დასკვნის შინაარსი სააპელაციო პალატისათვის სავალდებულოდ გასაზიარებელი იყო.

37. სააპელაციო პალატამ უცვლელად დატოვა რა პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება, დაეთანხმა საქალაქო სასამართლოს პოზიციას მითითებული მტკიცებულების შეფასებასთან დაკავშირებით, კერძოდ, სამედიცინო ჩანაწერების მიხედვით დადგენილია, რომ სადავო გარიგებების დადების პერიოდში მოსარჩელის მხრიდან არ ფიქსირდება ჩივილი ცნობიერების დაკარგვის შესახებ, რასაც შეეძლო, გავლენა ექონია მის ნების გამოხატვის ნამდვილობაზე. ამასთან, სამედიცინო დასკვნა შედგენილია

სამედიცინო ლიტერატურასა და პრაქტიკაზე დაყრდნობით და სავარაუდო შინაარსისაა, გამოთქმულია ვარაუდი, რომ შესაძლებელი იყო ცნობიერების დაკარგვა, თუმცა ამგვარი ფაქტი უტყუარად არ დასტურდება.

38. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კასატორმა სარწმუნოდ ვერ დაადასტურა იმ გარემოების არსებობა, რომელსაც სადავო გარიგებების ბათილად ცნობის საფუძვლად უთითებდა. ამასთან, მხედველობაშია მისაღები ის გარემოებაც, რომ როგორც ძირითადი ხელშეკრულება, ასევე მასში ცვლილების შეტანის შესახებ გარიგება დადებულია სანოტარო ფორმის დაცვით.

39. სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე არ არის განხილული მნიშვნელოვანი მატერიალური ან/და საპროცესო დარღვევებით, ვერც კასატორი მიუთითებს რაიმე ისეთ დარღვევაზე, რომელსაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე, რის გამოც საკასაციო საჩივარს არა აქვს წარმატების პერსპექტივა.

40. კასატორმა ვერ დაასაბუთა, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციასთან და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალთან წინააღმდეგობაში მოდის.

41. ამასთან, საკასაციო საჩივრის განხილვისა და საკასაციო სასამართლოს ახალი გადაწყვეტილების მიღების საჭიროება არ არსებობს არც სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბების აუცილებლობის თვალსაზრისით და არც იმ საფუძვლით, რომ საკასაციო სასამართლოს მსგავს საკითხზე ჯერ არ უმსჯელია და გადაწყვეტილება არ მიუღია. შესაბამისად, მოცემულ საქმეზე არ არსებობს ვარაუდი, რომ საკასაციო საჩივრის განხილვის შემთხვევაში მოსალოდნელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს უკვე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება.

42. ამავდროულად, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება არ განსხვავდება საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკისაგან.

43. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის საფუძველზე, საკასაციო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, დაუშვას წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი, რის გამოც მას უარი უნდა ეთქვას განხილვაზე.

44. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ 2018 წლის 13 ივლისს კასატორმა მხარემ წარმოადგინა წერილობითი შუამდგომლობა და მოითხოვა საქმის წარმოების შეჩერება სსსკ-ის 279-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, რადგან თბილისის საქალაქო სასამართლოში იხილება ნ----- გ-----ის განცხადება ნ--- დ-----ის მხარდაჭერის მიმღებად ცნობის თაობაზე. მოცემულ საქმეზე საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 20 ივნისის განჩინებით წარმოება შეჩერდა, ფსიქოსოციალური საჭიროებიდან გამომდინარე, ექსპერტიზის დანიშვნის გამო.

45. საკასაციო სასამართლო მხარის აღნიშნულ შუამდგომლობას ვერ გაიზიარებს და მიიჩნევს, რომ მოცემული საქმის წარმოების შეჩერების საფუძველი არ არსებობს.

46. საქმეში წარმოდგენილი საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ვაკე-საბურთალოს სოციალური მომსახურების ცენტრის გადაწყვეტილებით ნ--- გ-----ის განცხადება დაკმაყოფილდა, განმცხადებელი დაინიშნა მოსარჩელის მზრუნველად (იხ ტომი 1, ს.ფ. 20).

47. წინამდებარე სარჩელი აღიძრა და მთელი სასამართლო წარმოების განმავლობაში მოსარჩელის ინტერტესებს იცავდა მისი მზრუნველი, შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის კანონიერი უფლება, საქმეში მონაწილეობა მიეღო კანონიერი წარმომადგენლის – მზრუნველის მეშვეობით დაცულ იქნა. ამდენად, აღნიშნული მიზნით საქმის წარმოების შეჩერების არანაირი საჭიროება არ არსებობს.

48. ამავდროულად, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ მოცემული დავა შეეხება მხარეთა შორის 2012 წლის 8 ოქტომბრის გაფორმებულ სესხისა და იპოთეკის ხელშეკრულების, 2013 წლის 26 აპრილს ამ ხელშეკრულებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ შეთანხმებისა და 2013 წლის 26 აპრილს მოძრავი ქონების საკუთრებაში გადაცემის შესახებ ხელწერილის ბათილად ცნობას.

49. საქმის მასალებით დადგენილია, რომ მოსარჩელე სადავო გარიგებების დადების მომენტში ქმედუუნარო არ ყოფილა, შესაბამისად, საქმის წარმოების შეჩერების შესახებ შუამდგომლობის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა დავის გადაწყვეტის სამართლებრივ ბედზე ვერანაირ გავლენას ვერ მოახდენს.

50. საკასაციო სასამართლო დამატებით ყურადღებას გაამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილველი სარჩელის დაკმაყოფილებისა და სადავო გარიგებების ბათილად ცნობის შემთხვევაშიც, სადავო თანხა ექვემდებარებოდა მოპასუხისათვის დაბრუნებას სსკ-ის 976-ე მუხლით გათვალისწინებული წინაპირობების დადასტურების შემთხვევაშიც.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე, 401-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ნ--- დ-----ის კანონიერი წარმომადგენელი ნ----- გ-----ის საკასაციო საჩივარი დარჩეს განუხილველად დაუშვებლობის გამო.

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ზ. ძლიერიშვილი

მოსამართლეები:

ბ. ალავიძე

პ. ქათამაძე